Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustav koda)

30. jaanuar 2023 *

Apellatsioonkaebus – Euroopa Liidu kaubamärk – Apellatsioonkaebuste menetlusse võtmine – Euroopa Kohtu kodukorra artikkel 170b – Taotlus, milles on tõendatud küsimuse olulisus liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast – Apellatsioonkaebuse menetlusse võtmine

Kohtuasjas C-580/22 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 1. septembril 2022 esitatud apellatsioonkaebus,

bonnanwalt Vermögens- und Beteiligungsgesellschaft mbH, asukoht Bonn (Saksamaa), esindaja: *Rechtsanwalt* T. Wendt,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO),

kostja esimeses kohtuastmes,

Bayerischer Rundfunk, asukoht München (Saksamaa),

Hessischer Rundfunk, asukoht Frankfurt (Saksamaa),

Mitteldeutscher Rundfunk, asukoht Leipzig (Saksamaa),

Norddeutscher Rundfunk, asukoht Hamburg (Saksamaa),

Rundfunk Berliin-Brandenburg, asukoht Berliin (Saksamaa),

Saarländischer Rundfunk, asukoht Saarbrücken (Saksamaa),

Südwestrundfunk, asukoht Mainz (Saksamaa),

Westdeutscher Rundfunk Köln, asukoht Köln (Saksamaa),

Radio Bremen, asukoht Bremen (Saksamaa),

* Kohtumenetluse keel: saksa.

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustav koda)

koosseisus: Euroopa Kohtu asepresident L. Bay Larsen, kohtunikud M. Safjan (ettekandja) ja N. Jääskinen,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades ettekandja-kohtuniku ettepanekut ja pärast kohtujurist G. Pitruzzella ärakuulamist,

on teinud järgmise

määruse

1 Apellatsioonkaebuses palub bonnanwalt Vermögens- und Beteiligungsgesellschaft mbH tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. juuni 2022. aasta määruse bonnanwalt *vs.* EUIPO – Bayerischer Rundfunk jt (tagesschau) (T-83/20, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtumäärus“, EU:T:2022:369), millega viimane lükkas tagasi tema hagi, milles ta palus tühistada Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) teise apellatsioonikoja 12. detsembri 2019. aasta otsuse (asi R 1487/2019-2), mis käsitleb Euroopa Liidu kaubamärgi tühistamise menetlust, mille poolteks olid bonnanwalt Vermögens- und Beteiligungsgesellschaft ning menetlusse astujad esimeses kohtuastmes.

Apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotlus

2 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58a esimese lõigu kohaselt otsustab Euroopa Kohus eelnevalt, kas apellatsioonkaebus võetakse menetlusse, kui apellatsioonkaebus on esitatud Üldkohtu lahendi peale, mis käsitleb EUIPO sõltumatu apellatsioonikoja otsust.

3 Vastavalt põhikirja artikli 58a kolmandale lõigule võetakse apellatsioonkaebus tervikuna või osaliselt menetlusse Euroopa Kohtu kodukorras sätestatud korras, kui apellatsioonkaebuses tõstatatud küsimus on liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast oluline.

4 Kodukorra artikli 170a lõike 1 kohaselt lisab apellant põhikirja artikli 58a esimeses lõigus osutatud juhtudel oma apellatsioonkaebusele apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluse, milles ta kirjeldab liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast olulist apellatsioonkaebuses tõstatatud küsimust ning mis sisaldab kõiki andmeid, mida on Euroopa Kohtul vaja selle taotluse lahendamiseks.

5 Kodukorra artikli 170b lõigete 1 ja 3 kohaselt lahendab Euroopa Kohus niisuguse taotluse põhistatud määrusega nii kiiresti kui võimalik.

Apellandi väited

6 Apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluse põhjenduseks väidab apellant, et tema apellatsioonkaebus tõstatab liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse ja edasiarendamise seisukohast olulisi küsimusi.

7 Nii on see apellatsioonkaebuse esimese väite esimese osa puhul, milles apellant heidab Üldkohtule esimese võimalusena ette, et viimane leidis vaidlustatud kohtumääruse punktis 33 jj, et Euroopa Kohtu praktika advokaadi sõltumatuse kohta kliendist, mis tuleneb eelkõige 24. märtsi 2022. aasta kohtuotsusest PJ ja PC *vs.* EUIPO (C-529/18 P ja C-531/18 P, EU:C:2022:218), on kohaldatav ka siis, kui klient on juriidiline isik.

8 Teise võimalusena väidab apellant esimese väite teises osas, et Üldkohus oleks pidanud vähemalt arvestama, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määruse (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT 2017, L 154, lk 1) artikli 63 lõikes 1 ette nähtud tühistamismenetlus teenib üldisi huve ja et see huvi langeb kokku iga võimaliku esindaja huviga, mistõttu tühistamise taotlejat esindav advokaat tegutseb ka enda huvides.

9 Apellatsioonkaebuse teine väide tõstatab olulise küsimuse, kas enne hagi või apellatsioonkaebuse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätmist peab Üldkohus Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 47 alusel teavitama sellest asjaomast poolt, et võimaldada tal olla nõuetekohaselt esindatud, kui ta seda ei ole.

Euroopa Kohtu hinnang

10 Sissejuhatuseks olgu märgitud, et apellandi ülesanne on tõendada, et apellatsioonkaebuses tõstatatud küsimused on liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast olulised (10. detsembri 2021. aasta kohtumäärus EUIPO *vs.* The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

11 Samuti, nagu nähtub Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58a kolmandast lõigust koostoimes Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170a lõikega 1 ja artikli 170b lõike 4 teisest lausest, peab apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotlus lisaks sisaldama kõiki vajalikke andmeid, et võimaldada Euroopa Kohtul otsustada niisuguse taotluse üle ning apellatsioonkaebuse osaliselt menetlusse võtmise korral teha kindlaks need apellatsioonkaebuse väited või väiteosad, mida tuleb vastuses apellatsioonkaebusele käsitleda. Kuna põhikirja artiklis 58a ette nähtud apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismiga soovitakse nimelt saavutada see, et Euroopa Kohtu kontroll piirduks liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast oluliste küsimustega, siis tuleb Euroopa Kohtul apellatsioonkaebuse raames analüüsida üksnes apellandi esitatud väiteid, milles on tõstatatud sellised küsimused (10. detsembri 2021. aasta kohtumäärus EUIPO *vs.* The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, punkt 21, ja 16. novembri 2022. aasta kohtumäärus EUIPO *vs.* Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, punkt 24).

12 Seega tuleb apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluses igal juhul esitada selgesti ja täpselt väited, millele apellatsioonkaebus tugineb, näidata sama täpselt ja sama selgesti ära iga väitega tõstatatud õigusküsimus, täpsustada, kas see küsimus on liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast oluline, ning esitada üksikasjalikult põhjused, miks nimetatud küsimus on viidatud kriteeriumi suhtes oluline. Mis puudutab konkreetselt apellatsioonkaebuse väiteid, siis peab apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluses olema täpsustatud liidu õiguse säte või kohtupraktika, mida on edasikaevatud kohtuotsuses või -määruses rikutud, lühidalt selgitatud, milles seisneb õigusnormi rikkumine, mille Üldkohus väidetavalt toime pani, ja märgitud, mil määral see rikkumine mõjutas apellatsioonkaebuse esemeks oleva kohtuotsuse või -määruse tulemust. Kui viidatud õigusnormi rikkumine tuleneb kohtupraktika eiramisest, tuleb apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluses kokkuvõtlikult, kuid selgesti ja täpselt esile tuua esiteks, milles seisneb väidetav vastuolu, märkides ära nii edasi kaevatud kohtuotsuse või -määruse

punktid, mille apellant vaidlustab, kui ka Euroopa Kohtu või Üldkohtu lahendi punktid, millega ei ole arvestatud, ning teiseks konkreetsed põhjused, miks selline vastuolu tõstatab liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast olulise küsimuse (10. detsembri 2021. aasta kohtumäärus EUIPO *vs.* The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2021:1050, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

13 Käesoleval juhul tuleb esiteks tõdeda, et apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluses on täpselt ja selgesti esitatud kaks väidet, millest esimene puudutab Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda lõigu kohaldamist käsitleva Euroopa Kohtu praktika väära kohaldamist ja teine harta artikli 47 rikkumist.

14 Teiseks tuleb esimese väite kohta märkida, et apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluses on õiguslikult piisavalt selgitatud, milles seisneb väidetav viga, mis tuleneb kohtupraktika eiramisest, ulatust, mil määral mõjutas see väidetav viga vaidlustatud kohtumääruse tulemust, ja konkreetseid põhjusi, miks selline viga – eeldusel, et see on tõendatud – tõstatab liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast olulise küsimuse. Nimelt nähtub sellest taotlusest, et väidetav viga seisneb selles, et 24. märtsi 2022. aasta kohtuotsuse PJ ja PC *vs.* EUIPO (C-529/18 P ja C-531/18 P, EU:C:2022:218) punktist 81 tulenev kohtupraktika – mille kohaselt tuleb olukorras, kus klient, kes on füüsiline isik, on ise advokaadibüroo kaasosanik ja asutajaliige ning võib seega teostada tegelikku kontrolli advokaadibüroo partneri üle, otsustada, et advokaadibüroo partneri ja partnerist kliendi vahelised sidemed on sellised, et need mõjutavad ilmselgelt advokaadi sõltumatust – on vaidlustatud kohtumääruse punktides 33 jj üle kantud apellandile, kes on juriidiline isik. Nimetatud taotluse kohaselt oleks esitatud hagi juhul, kui selline viga oleks tuvastatud, olnud Üldkohtus vastuvõetav.

15 Apellant peab vastavalt apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluse esitajal lasuvale tõendamiskoormisele tõendama, et sõltumata õigusküsimustest, millele ta oma apellatsioonkaebuses tugineb, on apellatsioonkaebuses tõstatatud üks või mitu olulist küsimust liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast, kusjuures see kriteerium ulatub edasikaevatud kohtuotsuse ja lõpptulemusena tema apellatsioonkaebuse raamidest kaugemale (16. novembri 2022. aasta kohtumäärus EUIPO *vs.* Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

16 Selle tõendamine ise eeldab, et tuleb tuvastada nii selliste küsimuste olemasolu kui ka olulisus, võttes aluseks konkreetsed ja käesolevale asjale eriomased asjaolud, mitte lihtsalt üldist laadi argumendid (16. novembri 2022. aasta kohtumäärus EUIPO *vs.* Nowhere, C-337/22 P, EU:C:2022:908, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

17 Käesoleval juhul aga sõnastab apellant ühelt poolt oma esimeses väites tõstatatud küsimuse, mis seisneb sisuliselt selles, kas 24. märtsi 2022. aasta kohtuotsuse PJ ja PC *vs.* EUIPO (C-529/18 P ja C-531/18 P, EU:C:2022:218) punktist 81 tulenevat kohtupraktikat, mis käsitleb Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda lõigu kohaldamist, tuleb tõlgendada nii, et advokaadi sõltumatust on selgesti rikutud ka siis, kui kliendiks on juriidiline isik, kelle juhataja on selle advokaadibüroo omanik, kus seda klienti esindav advokaat töötab.

18 Teiselt poolt rõhutab apellant, et tema esimeses väites tõstatatud õigusküsimus läheb käesoleva väite kohaldamisalast kaugemale, sest vastus sellele küsimusele annab suuniseid kliendi esindamise ja seega ka hagide vastuvõetavuse kohta, mis ulatub kaubamärgiõiguse valdkonnast kaugemale. Siinkohal esitab apellant konkreetsed põhjused, miks niisugune küsimus on liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse ja edasiarendamise seisukohast oluline.

19 Kolmandaks, mis puudutab apellatsioonkaebuse teises väites tõstatatud küsimust, siis tuleb tõdeda, et apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluses on õiguslikult piisavalt selgitatud, milles seisneb väidetav viga, mis tuleneb kohtupraktika eiramisest, ja mil määral mõjutas see väidetav viga vaidlustatud kohtumääruse tulemust, ning ära toodud konkreetsed põhjused, miks selline viga – eeldusel, et see on tõendatud – tõstatab liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast olulise küsimuse.

20 Nimelt nähtub sellest taotlusest, et väidetav õigusnormi rikkumine seisneb sisuliselt selles, et Üldkohus ei teatanud talle, et teda ei esindanud nõuetekohaselt advokaat Üldkohtu kodukorra artikli 51 lõike 1 ning Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda ja neljanda lõigu tähenduses, ning selles, et Üldkohus ei lubanud tal ennast nõuetekohaselt esindada. Lisaks selgitab apellant õiguslikult piisavalt, et asjaolu, et Üldkohus ei andnud enne hagi vastuvõetamatuks tunnistamist talle võimalust esindajat õigel ajal vahetada, mõjutas vaidlustatud kohtumääruse tulemust. Vastasel juhul oleks apellandil olnud võimalus vältida oma hagi vastuvõetamatuks tunnistamist.

21 Lõpuks sõnastab apellant ühelt poolt oma teises väites tõstatatud küsimuse, mis seisneb sisuliselt selle kindlakstegemises, kas juhul, kui pool ei ole Üldkohtu hinnangul nõuetekohaselt esindatud advokaadi poolt Üldkohtu kodukorra artikli 51 lõike 1 tähenduses koostoimes Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda ja neljanda lõiguga, tuleneb harta artiklist 47, et Üldkohus peab enne hagi tagasilükkamise kohta lahendi tegemist vastava poole tähelepanu sellele olukorrale juhtima ja võimaldama tal end nõuetekohaselt esindada. Teiselt poolt nähtub apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotlusest, et see, milline ulatus on Üldkohtu võimalikul kohustusel anda apellandile võimalus vahetada esindajat enne hagi vastuvõetamatuks tunnistamist, väljub üksnes vaidlustatud kohtumääruse raamidest. Sellega seoses tuleb märkida, et kõnealune küsimus ei ole seotud liidu õiguse konkreetse valdkonnaga, vaid puudutab mis tahes liiki vaidlusi Üldkohtus, mille puhul on nõutav esindamine advokaadi poolt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda lõigu tähenduses koostoimes põhikirja artikli 53 esimese lõiguga.

22 Apellandi esitatud asjaolusid arvestades näitab käesolev apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotlus õiguslikult piisavalt, et apellatsioonkaebuses on tõstatatud liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse ja edasiarendamise seisukohast olulisi küsimusi.

23 Arvestades eelnevaid kaalutlusi, tuleb apellatsioonkaebus võtta menetlusse tervikuna.

Kohtukulud

24 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170b lõikes 4 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus võetakse Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58a kolmandas lõigus sätestatud kriteeriume arvestades tervikuna või osaliselt menetlusse, toimub menetlus vastavalt kodukorra artiklitele 171–190a.

25 Vastavalt kodukorra artiklile 137, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, tehakse otsus kohtukulude kohta kohtuotsuses või -määruses, millega lõpetatakse asjas menetlus.

26 Kuna apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotlus rahuldatakse, tuleb kohtukulude kandmine otsustada edaspidi.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustav koda) määrab:

1. Võtta apellatsioonkaebus menetlusse.

2. Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.

Allkirjad